

Система вправ для навчання майбутніх учителів англomовного професійно орієнтованого читання з використанням комп'ютерної програми

Виконання дій, що передбачені організаційними етапами навчальної діяльності [1, с. 61], [2, с. 182-183] дає нам можливість перенести ці організаційні етапи на процес навчання студентів професійно орієнтованого читання (ПОЧ) і зіставити їх з етапами роботи з текстом: вступний-мотиваційний – дотекстовий (передчитання); операційно-пізнавальний – текстовий (читання); контрольнo-оціночний етап навчальної діяльності – післятекстовий етап роботи з текстом (післячитання).

На нашу думку, процес навчання ПОЧ не може обмежитись лише етапами роботи безпосередньо з текстами за спеціальністю. Ми вважаємо за необхідне включити в цей процес *вступний етап*, що буде передувати всьому курсу навчання ПОЧ, та *етап підготовки студентів до читання* фахових текстів (ФТ).

Отже, у процесі навчання майбутніх учителів англomовного ПОЧ ми виділяємо три взаємопов'язані **етапи**: вступний, підготовчий до читання текстів за фахом та власне у читанні ФТ (останній включає вступний-мотиваційний, операційно-пізнавальний та контрольнo-оцінювальний етапи роботи (діяльності) з ФТ).

Згідно з етапами навчання ми виділяємо **три підсистеми вправ**: 1) для актуалізації і поглиблення знань про особливості ФТ і формування навичок і вмінь орієнтуватись у структурі ФТ; 2) для удосконалення мовленнєвих навичок і розвитку умінь читання ФТ на рівні понадфразової єдності (ПФЄ) і мікротексту; 3) для удосконалення мовленнєвих навичок та розвитку умінь ПОЧ ФТ на рівні цілого тексту.

Кожна з підсистем включає групи вправ, спрямованих на подолання окремої трудності, з якою зустрічається

реципієнт під час читання, і, відповідно, на удосконалення окремої мовленнєвої навички читання чи розвиток певного уміння ПОЧ (див. табл. 1).

Метою підсистеми вправ для актуалізації і поглиблення знань про особливості ФТ та формування навичок і вмінь орієнтуватись у структурі ФТ **на вступному етапі** є створення та підвищення мотивації студентів до навчання ПОЧ, ознайомлення студентів з цілями та змістом навчання ПОЧ, з мовними і структурними особливостями фахового тексту. До цієї підсистеми вправ входить група вправ, спрямованих на ознайомлення з метою навчання, на поглиблення знань про особливості професійно орієнтованих текстів і формування навички орієнтуватись у структурі професійно орієнтованих текстів.

На вступному етапі ми використовуємо такі **типи вправ**: рецептивні, рецептивно-репродуктивні; умовно-комунікативні, комунікативні; з природними опорами, зі штучно створеними опорами, без опор; індивідуальні, парні, групові; частково керовані, а також такі **види вправ**: обговорення (евристична бесіда, відповіді на запитання), заповнення таблиці, вибір варіанта резюме, читання з метою виділення структурних компонентів та мовних особливостей ФТ.

На вступному етапі, на відміну від етапу підготовки до читання та власне читання ФТ, передбачений контроль з боку викладача. Це пояснюється специфікою етапу, його метою, цілями і змістом, що вимагають обговорення у групі і не можуть бути реалізовані у межах комп'ютерної програми, де всі вправи є детермінованими та де неможливо оцінити вільно сконструйовані відповіді студентів великого обсягу.

Таблиця 1

Етап	Вступний	Етап підготовки до читання фахових текстів	Етап власне читання фахових текстів		
			Етапи навчальної діяльності з текстом		
Мета	Створення і підвищення мотивації студентів до навчання ПОЧ, ознайомлення з цілями та змістом навчання ПОЧ, з мовними і структурними особливостями фахового тексту	Підготовка до читання текстів фахової спрямованості	вступний мотиваційний Підготовка до читання через зняття лінгвістичних і психологічних труднощів, активізація фонових знань студентів	операційно-пізнавальний Розвиток мовленнєвих умінь ПОЧ, що забезпечують розуміння інформації фахового тексту на рівні змісту	контрольнo-оцінювальний Розвиток мовленнєвих умінь ПОЧ, що забезпечують осмислення змісту фахового тексту
Підсистема вправ	для актуалізації і поглиблення знань про особливості ФТ та формування навичок і вмінь орієнтуватись у структурі ФТ	для формування мовленнєвих навичок і розвитку умінь читання ФТ на рівні ПФЄ та мікротексту	для розвитку умінь читання фахових текстів на рівні цілого тексту		

Приклад 1.

Мета: з'ясувати відмінності читання фахового тексту від читання інших видів письмових повідомлень.

Instruction: *Nowadays reading takes an essential part in our life. Especially it concerns teachers who need to be aware of the latest news in the field of teaching problems. Let's think and discuss:*

1. Where in your life do you come across reading? Make a list of such occasions.
2. What reading activities do you do during your study at the University? Make a list of such activities.
3. What kind the text on specialty is?

Does reading texts on specialty differ from other kinds of reading? Pay attention to such aspects as: 1) language; 2) knowledge of the topic discussed; 3) structure.

Приклад 2.

Мета: ознайомити студентів зі структурними особливостями професійно орієнтованих текстів.

Instruction: *You are invited to take part in the annual New York State TESOL (Teaching English to Speakers of Other Languages) conference and to write an article after it. It should meet all the requirements for the logical presentation of the material and its structural parts. Read a professionally oriented text about tips and guidelines for implementing a theory of reading paying attention to its structure. Mark whether the text contains the following structural parts and what is discussed in them.*

Structural parts	Y/N	what is discussed
Introduction		
Formulation of the problem		
Main part		
Final part		

Think over if any of these parts can be omitted. What is usually discussed in each structural part?

Приклад 3.

Мета: ознайомити студентів із мовними особливостями професійно орієнтованих текстів

Instruction: *You have just come to your friend who lives in New York City to spend some days with him. You are waiting for him at school where he works and incidentally see the journal "English Teaching professional" on the table with many question and exclamation marks in the margins of one article. Read it and name peculiarities of its language which make it difficult to understand. Mark if it contains terms, clichés, professional vocabulary, long complicated grammatical structures. Substantiate your choice with examples.*

Pay attention to the location of new information in sentences (at the beginning, in the middle, at the end of a sentence).

In pairs, compare the language of the text on specialty with a literary text according to the points mentioned above.

Метою підсистеми вправ для формування мовленнєвих навичок і розвитку умінь читання ФТ на рівні ПФЄ та мікротексту на етапі підготовки до читання ФТ є підготовка майбутнього учителя АМ до читання текстів фахової спрямованості — оволодіння ним знаннями про засоби міжфразового зв'язку (ЗМЗ) та дискурсивні маркери (ДМ) для впізнавання логіко-сміслових і причинно-наслідкових зв'язків, контрастування, перерахування, про ключові слова і речення; формування навичок впізнавати й розрізняти ЗМЗ, ДМ, ключові слова та речення; розвивати вміння знаходити та виділяти важливу інформацію у тексті за допомогою отриманих на цьому етапі знань і сформованих навичок.

До цієї підсистеми вправ входить група вправ, спрямованих на формування навички впізнавання ЗМЗ для розпізнавання логіко-сміслових і причинно-наслідкових зв'язків, умінь виділяти важливу інформацію у мікротексті за допомогою ЗМЗ, дискурсивних маркерів, ключових слів і ключових речень.

На етапі підготовки до читання ми використовуємо такі **типи вправ:** рецептивні, рецептивно-репродуктивні; некомунікативні, умовно-комунікативні; індивідуальні; повністю керовані; вмотивовані; з природною або штучною опорою, а також такі **види вправ:** на упізнавання, диференціація, ідентифікація ЗМЗ, ДМ, заповнення пропусків, заповнення таблиці, визначення ключових слів мікротексту, визначення ключових речень мікротексту, визначення головних думок мікротексту; виконання завдань альтернативного, множинного, перехресного вибору.

Виконання завдань студентами на етапі підготовки до читання ФТ відбувається у межах роботи з комп'ютерною навчальною програмою «A Proficient Teacher», контроль виконання завдань передбачений з боку комп'ютерної програми.

Приклад 4.

Мета: формувати навичку впізнавання засобів міжфразового зв'язку для позначення причинно-наслідкових стосунків та інформаційних блоків, які поєднані в такий спосіб.

Instruction: *You are attending Teacher Training Course "English for the Teacher" held by International language center "Language Link" in order to master your language skills. You are given the part of the text "Striking a balance" dedicated to the pendulum swings of language teaching. Read it attentively and fill in column № 2 choosing the word, indicating "cause" or "effect" among four proposed, which indicates the pointed in the chart "cause" or "effect" information.*

Number of extract	Marker word	Cause	Effect
1.	because of that's why for this reason since	V	
2.	therefore due to is caused by because		V
3.	consequently therefore as a result so		V

Приклад 5.

Мета: формувати навичку вживання засобів міжфразового зв'язку для позначення причинно-наслідкових стосунків та інформаційних блоків, які поєднані в такий спосіб.
Instruction: *Last week your students got a task to read an abstract from the article “Striking a balance” dedicated to the pendulum swings of language teaching and to fill in missing words, indicating “cause”-phrases and “effect”-phrases. You, as the most experienced teacher, are asked to prepare keys to this task and to share them with your less experienced colleagues. Read this abstract and choose words that fit each gap.*

Приклад 6.

Мета: формувати навичку знаходити ключові слова у абзаці.
Instruction: *Your friend has written an article for the journal “Teaching English professional” but has some problems with choosing key words to it. Read attentively the abstract from his article “Features of creativity” on transforming activities for creativity. Look through the words chosen by your friend and given below and choose four key words, which express main notions, something that is under discussion. Tick chosen ones.*

Remember! Key words are the words, which carry the most important part of the information. If you understand key word, you will understand the whole text. They express main notions of the text. Examples don't belong to them. Mind! They usually express state, action or quality. Pronouns, propositions, conjunctions never belong to them.

creativity	☐
features of creativity	☐
National Curriculum	☐
imaginative	☐
science	☐
technology	☐
Galileo	☐
random movements of atoms	☐
purposeful	☐
cancer patients	☐

Приклад 7.

Мета: формувати вміння виділяти тему та основний зміст фахового мікротексту за допомогою ключових слів.
Instruction: *You are a primary school teacher. You have discipline problems in one of your classes and need some pieces of advice how to solve them. Look through the key words given to five articles on Pedagogics proposed in the Internet and choose two of them which can be helpful for you and which you would like to order and buy. Click Yes if you would like to buy it or No if it does not suit your needs.*

	Yes	No
1. Making a difficult young learner group better Discipline problems, difficult group, competitive element, clarity of class rules, rewarding co-operation	☐	☐
2. Keeping teens interested Frank discussion, stimulating materials, personalization, class surveys, learner diaries, whole-class speaking activities	☐	☐

Подається 5 назв статей і 6 ключових слів до кожної.

Приклад 8.

Мета: формувати навичку виділяти ключові речення у параграфі.
Instruction: *Your supervisor gave you the task to read two abstracts about language teaching and render main information to your group mates. For doing that you should find out key-sentences that contain the main idea of each abstract. Read the abstracts and tick sentences you've chosen.*
 Remember! A top sentence in a paragraph tells what the paragraph is about. It may be found at the beginning, in the middle, or at the end of the paragraph. All the sentences in a paragraph are related to one key sentence. A key sentence contains the main idea of the paragraph; the rest of the sentences of this paragraph explain, open, and expand this main idea. If one is able to find them quickly, he can read the whole paragraph much faster and understand it better.

Подаються два мікротексти.

Приклад 9.

Мета: формувати навичку розпізнавати дискурсивні маркери фахового тексту.
Instruction: *It's rather difficult to understand the text when key nouns are replaced with other words. Sometimes it leads to inaccurate understanding or even to misunderstanding of the information. One of your pupils has great difficulties with dealing with such kind of texts. You've given him an abstract from the article “Features of creativity” where all the italicized words refer to something mentioned before, or after in the text, and tomorrow he should fulfil the table according to the text. To be ready to check it, read the passage carefully and complete this table yourself, clicking on the right variant.*

We need to organize the learning process in a way (1) **that** gives time, space and freedom to learners so that they can use their imagination and originality. (2) **This** often means suspending judgement for the time of the activity and being open to many possible answers, solutions and products. Learners need to understand that there is no one right answer, that there are many valuable solutions possible. This calls for tolerance for ambiguity in the classroom. Managing a creative classroom activity also makes it necessary for the teacher to act more like a facilitator or helper, but (3) **this** of course does not mean losing sight of the objective or lacking realistic timing.

The word	Refers to something		What it refers to
	Before	After	
That (1)	☐	☐	<ul style="list-style-type: none"> ▪ a way ▪ the learning process ▪ time, space and freedom ▪ giving time, space and freedom to learners ▪ using imagination and originality ▪ organizing the learning process ▪ managing a creative classroom activity ▪ acting more like a facilitator or helper ▪ losing sight of the objective or lacking realistic timing
This (2)	☐	☐	
This (3)	☐	☐	

Приклад 10.

Мета: формувати навичку вживати дискурсивні маркери фахового тексту.

Instruction: *Your colleague, a teacher of French, pays much attention to improving motivation levels of her class and uses much music to reach this goal. She writes many articles about it in French and recently she has been asked to write a thesis (abstract) about her experience in English. She uses the help of computer translator but still has some problems with link words. Look through the abstract she has written and select the most appropriate link words from five given (who, which, when, what, where) to each gap.*

There is so much popular music in English ... can be a source for highly motivating activities. It can be tempting to only use music in the class that you enjoy listening to, so make the effort to find out likes of teenagers ... can write about it to find out the top five favourite bands. ... you know ... they like to listen to encourage students to lend you the CDs or tapes. Another way to find music is to explore local TV channel ... you can record music videos from. Having music on in the background can really change the atmosphere of a classroom. ... students are working in groups I sometimes like to have music playing softly in the class. Rather than always play my own tastes I allow students to bring in their own tapes. A class vote decides ... we listen to ... we work. By accepting their music tastes and 'tuning in' to them, the motivation levels of a class can be improved.

Метою підсистеми вправ для розвитку умінь читання ФТ на рівні тексту **на етапі власне читання** є подальший розвиток мовленнєвих навичок та розвитку умінь ПОЧ на рівні тексту.

Як було зазначено вище, працюючи із цілими текстами, студенти проходять такі три етапи навчальної діяльності з текстом: переробку інформації на мовному рівні (вступний-мотиваційний етап діяльності), розуміння змістової інформації на рівні значення (операційно-пізнавальний етап діяльності) та переробку інформації на рівні смислу (контрольно-оцінювальний етап діяльності). Відповідно, на етапі власне читання здійснюється розвиток умінь професійно орієнтованого читання у різних режимах, що забезпечують точність, повноту та глибину розуміння тексту.

Таким чином, до цієї підсистеми вправ входять такі **групи вправ**: 1) група вправ, що готують до читання текстів, спрямованих на розвиток умінь, що забезпечують розуміння тексту на мовному рівні; 2) група вправ у читанні текстів, спрямованих на розвиток умінь, що забезпечують переробку інформації на рівні змісту; 3) група вправ у читанні тексту, спрямованих на розвиток умінь, що забезпечують осмислення змісту фахового тексту.

На *вступному-мотиваційному* етапі діяльності на етапі власне читання у першій групі вправ ми використовуємо такі **типи вправ**: рецептивні, рецептивно-репродуктивні; некомунікативні, умовно-комунікативні; індивідуальні; повністю керовані; вмотивовані; з природною або штучною опорою, а також такі **види вправ**: розпізнавання лексичних одиниць (ЛО) за контекстом,

словотворчими елементами, вибір значення ЛО, зіставлення термінів українською та англійською мовами, вибір ЛО та заповнення ними прогалін у реченні/абзаці, зіставлення синонімів та антонімів, вибір варіанта продовження речення, вибір слів-зв'язок, прийменників, сполучників та заповнення ними пропусків у реченні, впізнавання складних граматичних конструкцій, вибір правильної відповіді на запитання, що відповідає змісту абзацу тексту, виділення ключових слів/речень, упорядкування речень у абзаці, визначення смислових та причинно-наслідкових зв'язків у реченні та між ними у абзаці, вибір змісту тексту за заголовком, ключовими словами/реченнями.

Виконання таких видів вправ передбачає виконання студентами тестів множинного, альтернативного, перехресного вибору, вибору правильних та неправильних тверджень, вправ на упорядкування.

На *операційно-пізнавальному* та *контрольно-оцінювальному* етапах діяльності майбутніх учителів на етапі власне читання у другій і третій групі вправ ми використовуємо такі **типи вправ**: рецептивні, рецептивно-репродуктивні; умовно-комунікативні, комунікативні; індивідуальні; повністю керовані; вмотивовані; з природною опорою, а також такі **види вправ**: вибір варіанта речення, що містить проблему, основну думку, головні факти, вибір ключових речень, вибір речень, що містять факти та думки автора, вибір ключових слів до тексту, упорядкування абзаців по смислу, вибір основної ідеї кожного абзацу, пошук та вилучення необхідної інформації, вибір найточнішого варіанта резюме, поділ на смислові частини, відповіді на запитання до тексту, вибір речень, що містять висновки автора, виділення основних проблемних питань теми. Виконання усіх видів вправ передбачає виконання студентами тестів множинного, альтернативного, перехресного вибору, вибору правильних і неправильних тверджень, вправ на упорядкування.

Виконання завдань студентами відбувається у межах роботи з комп'ютерною навчальною програмою «A Proficient Teacher», контроль виконання завдань передбачений з боку комп'ютерної програми.

Метою першої групи вправ, що готує до читання текстів, є забезпечення технічного (операційного) боку читання – зняття лінгвістичних та психологічних труднощів смислового сприймання конкретного тексту, активізація інтересу до читання тексту та фонових знань студентів, необхідних для рецепції конкретного тексту, забезпечення точності розуміння тексту.

Приклад 11.

Мета: формувати навичку співвідносити значення слова з контекстом речення.

Instruction: *You are a supervisor of two graduate students. One of them is writing a diploma (graduate) work about communicative competence and has found a very good article on this problem. But he has some difficulty with an accurate*

meaning of some polysemantic words which he has underlined for you. Read the part of the article “Acquiring communicative competence” and decide what the underlined words stand for according to the context of the text. Click on the correct variant.

Learning to use a language thus involves a great deal more than acquiring some grammar and vocabulary and a reasonable pronunciation. It involves the competence to suit the language to the situation, the participant and the basic purpose. Conversely and equally important, it involves the competence to interpret other speakers to the full. We learned what we know either subconsciously while emulating the models around us, or more consciously when feedback indicates that we were successful or unsuccessful.

Acquiring

- coming into possession or ownership of; get as one’s own: acquiring property.
- achieving native or native like command of (a language or a linguistic rule or element).
- locating and tracking with a detector, as radar.

Competence

- the quality of being competent; adequacy; possession of required skill, knowledge, qualification, or capacity
- an income sufficient to furnish the necessities and modest comforts of life.
- legal capacity or qualification based on the meeting of certain minimum requirements of age, soundness of mind, citizenship, or the like.

Emulating

- trying to equal
- rivaling with some degree of success
- imitating (a particular computer system) by using a software system, often including a microprogram or another computer that enables it to do the same work, run the same programs, to replace (software) with hardware to perform the same task

Feedback

- the process of returning part of the output of a circuit, system, or device to the input, either to oppose the input (negative feedback) or to aid the input (positive feedback).
- a reaction or response to a particular process or activity
- evaluative information derived from such a reaction or response

Приклад 12.

Мета: розвивати механізм імовірного прогнозування (антиципація на рівні змісту).

Instruction: You open the journal “English Teaching professional” to find some information about approaches in teaching vocabulary and accidentally come across the article “Active word power”. You are in two minds – to read it or not, if it is necessary for you or not. Look through the title, key words and first sentences of each paragraph of the text and state what the article deals with. Click on the right variant from four proposed below and tick if it contains the information you need.

Key words and word-combinations: active vocabulary, meanings, ways of translation, expanding vocabulary, language competence.

First sentences of each paragraph:

1. Students will however need to move beyond possible knowledge

to active using a word well before they have learnt all its possible variations, usages and meanings.

2. The first step is the selection of words for active use.
3. Once a word has been selected, the students will need some basic information about it.
4. Meaning is a key part of retention.
5. The effective and accurate use of vocabulary is a central component of language competence.

The article deals with:

- teaching grammar at school
- using vocabulary efficiently
- rules of using dictionaries
- stages of teaching speaking, using new vocabulary

- I should read this article as it contains information I need.
- should not read this article as it does not contain information I need.

Метою другої групи вправ, спрямованих на розвиток умінь, що забезпечують переробку інформації на рівні змісту, є розвиток умінь читати текст, пов’язаних із розумінням змістової інформації фахового повідомлення, що забезпечують розуміння на рівні значення, тобто повноту розуміння тексту.

Приклад 13.

Мета: розвивати вміння визначати основні положення фахового тексту.

Instruction: There are huge discipline problems at school where you work. The headmaster is going to hold a discussion how to deal with pupils’ misbehaviour. He asked you to find articles in which the issues given below are raised. Read the article you’ve found recently in the journal “Teaching English” and click on the issues that are raised in it.

1. The causes of discipline problems .....
2. Increasing motivation .....
3. Reasons for inability of children to perform tasks .....
4. Strategies for maintaining law and order in the classroom
5. Identifying the ringleaders in class .....
6. Ways of punishment in class .....
7. Various ways of solving discipline problems .....
8. Varying the traditional tasks .....
9. Possibility of corporal punishment .....
10. Establishing the priorities .....

Приклад 14.

Мета: розвивати вміння відрізняти наукові факти від думок, поглядів автора.

Instruction: Very often an article contains not only scientific facts which are analyzed, verified experimentally and proved by the author, but also his vision of the problem discussed. To make correct conclusions one should possess a skill of differentiating facts and author’s points of view. You are asked to hold a seminar on this topic with examples and explanations. You’ve decided to give examples on the basis of the published interview with Michael Swan’s (who has worked with teachers in many countries). Read the article “Striking a balance” which contains this interview, then tick points that present a scientific fact or Michael Swan’s point of view.

	a scientific fact	an author's point of view
Paragraph 1		
1. If the students are using English and having fun, they must be learning, must not they?	☐	☐
2. ...	☐	☐
3. ...	☐	☐
Paragraph 2		
1. ...	☐	☐
2. ...	☐	☐
3. ...	☐	☐
4. ...	☐	☐
Paragraph 3		
1. ...	☐	☐
2. ...	☐	☐
3. ...	☐	☐

Приклад 15.

Мета: розвивати вміння членувати фахове письмове повідомлення на смислові частини із визначенням основної думки кожної.

Instruction: *You were given the article “Carry on reading!”. It was consisted of eight logical parts with a title to each of them. After formatting the article turned to be divided not logically but into equal in size parts with all the titles at the end of the article. You have to correct everything till tomorrow as you should return it to its owner. Read carefully the text which is now divided into 13 equal parts. Then read eight titles and choose spaces which they should fill in.*

Titles

- Introduction
- Curriculum
- Goals
- Levels
- Purpose
- Extensive reading
- Reading syndicates

Приклад 16.

Мета: розвивати вміння розуміти текст із достатньою повнотою і глибиною.

Instruction: *You have to discuss the role of authentic texts in teaching reading. You are given the questions you should answer during your discussion. Look through the text and determine if it includes information you need and if it can help you to discuss the problem. Tick **Yes** near the question answer to which is in the article or **No** near the question answer to which is not in the article.*

Yes No

- 1. What are the reasons for avoiding the use of authentic reading materials by teachers?
- 2. What opportunities does extensive reading afford learners of all ages?
- 3. What are the elements of the Communicative approach?
- 4. Who proposed a set of learning goals for the reading component of an English language course?
- 5. How many levels are distinguished in teaching reading at school?
- 6. What purposes should authentic materials match?

- 7. Why intensive reading should be taught on authentic materials?
- 8. What is an example of a useful procedure to support extensive reading?
- 9. What are disadvantages of reading syndicates?
- 10. Are there any benefits in giving learners authentic texts?

Приклад 17.

Мета: розвивати вміння шукати й вилучати необхідну інформацію.

Instruction: *A positive classroom climate is the necessary condition for effective learning at class. But maintaining it is extremely difficult. Karen, a teacher of English in Barcelona, has recently faced some of such problems and overcome them. The headmaster of this school has posted information on her methods in his blog. Read it carefully in order to share this information with your colleagues who have no access to the Internet. To check if you've understood everything correctly, click on the correct variant among four proposed to each point given below.*

Problem № 1. Discipline problem connected with motivation of pupils.

Way of solving	☐ contest of who is best at English ☐ division of the class into teams ☐ introducing a competitive element ☐ playing games during a lesson
Mistake of a previous teacher	☐ giving weird instructions, which were not understandable for pupils ☐ not using the idea of turning classroom activities into a game ☐ being very strict and angry ☐ being not interested in pupils' problems
Result	☐ way of solving proved to be effective ☐ way of solving proved to be non-effective ☐ way of solving proved to be doubtful ☐ way of solving proved to be not sensible

Problem № 2. Discipline problem connected with young learners' behavior during a lesson. ... ..

Problem № 3. Discipline problem connected with evaluating young learners' work. ... ..

Мета третьої групи вправ, спрямованих на розвиток умінь, що забезпечують осмислення змісту фахового тексту полягає у розвитку умінь читання, що забезпечують переробку інформації на рівні смислу, тобто глибину розуміння тексту. Майбутні вчителі мають уміти інтерпретувати отриману інформацію, робити висновки щодо її важливості і, відповідно, поповнювати власні знання, свій професійний тезаурус.

Приклад 18.

Мета: розвивати вміння визначати ставлення автора, що є імпліцитно представленим, до проблем, що обговорюються у тексті.

Instruction: *Your colleague has prepared the text and the list of statements to it to develop pupils' skill in reading “between lines”.*

All these statements are not expressed directly by the author of the article. Some of them are correct, but some of them are imagined to confuse pupils. Your task is to prepare keys to this task. Read the text and the statements after it. Click **True** on the statements that are correct and express real author's attitude and opinion or **False** on the statements that are false.

подається текст статті і список тверджень, що містять позитивне чи негативне ставлення автора до проблем, що обговорюються у тексті.

Приклад 19.

Мета: розвивати вміння визначати ідею прочитаного фахового тексту.

Instruction: *You are a supervisor of the students who will have pedagogical practice at school in a week. Two days ago you gave them an article "Teacher positioning in the classroom" which analyzed a teacher's position at various stages of the lesson. They read it and each of them defined the main idea of it in written form. Look through their answers and click on the sentence which is correct and expresses an idea of the text.*

подається текст статті і 5 речень для вибору одного, що найбільш повно передає ідею тексту.

Приклад 20.

Мета: розвивати вміння оцінювати важливість проблеми та ефективність шляхів її вирішення.

Instruction: *Your colleague has written an article about motivation of teenage students and asked you to write a review to it. To do it, you should assess the problem, using one of the variants given below, then tick if the ways of the problem solving are effective. If not, write your explanation in the space.*

подається текст статті і 6 речень, що оцінюють важливість проблеми; три варіанти вирішення проблеми, запропоновані автором, для оцінки їх ефективності.

Приклад 21.

Мета: розвивати вміння студентів робити висновки з прочитаного тексту.

Instruction: *You are a post graduate of Kyiv National Linguistic University and your dissertation deals with creativity in teaching practice. Your supervisor gave you web address of the article which can be rather essential for your work. The author describes three different descriptions of creative thinking and explores what language teachers may learn from them. He neither evaluates them nor make conclusions. In the comments, people, who had read that article, wrote their variants of conclusion according to it. Look them through and choose one which you consider correct and will use in your dissertation. Click on the chosen variant.*

подається текст статті і 6 варіантів висновків.

Приклад 22.

Мета: розвивати вміння студентів робити висновки щодо проблеми та шляхів її вирішення, оцінюючи та присвоюючи інформацію з прочитаних джерел.

Instruction: *After graduating from the University one of your group mates got a job in New Jersey. Recently he has sent you a message where described problems he faced with while coming to his work for the first time. He has some variants of their solving but not sure which one to choose. He needs your advice. Read attentively about his problems, then look through the variants of their solving and choose one which fits the best. Also tick the reasons which made\did not make you make such choice.*

подаються дві проблеми, з якими зіткнувся учитель, чотири варіанти їх вирішення і причини, що зумовили (не) зробити вибір кожного варіанта.

Отже, запропонована система вправ, яка використовується в межах роботи з комп'ютерною програмою «А Proficient Teacher» для навчання англomовного професійно орієнтованого читання майбутніх учителів третього року навчання, має на меті сприяти формуванню мовленнєвих навичок і розвитку умінь ПОЧ оглядових й аналітичних статей, що висвітлюють, аналізують або узагальнюють певні проблеми та досягнення галузі методики навчання англійської мови, вікової та педагогічної психології, педагогіки для розуміння, оцінки і присвоєння потрібної інформації для її подальшого використання у навчальній та майбутній професійній діяльності.

Перспективи подальшого розгляду вищеописаної проблеми вбачаються у тому, що застосування запропонованих вправ у навчальному процесі забезпечить підвищення рівня сформованості у майбутніх учителів умінь ПОЧ, вплине на ріст мотивації студентів до читання фахової літератури з різних джерел, покращить ступінь готовності майбутніх учителів до виконання навчальної і майбутньої професійної діяльності.

Література

---

1. Атанов Г. А. Обучение и искусственный интеллект, или основы современной дидактики высшей школы / Г. А. Атанов, И. Н. Пустынникова. — Донецк: Изд-во ДООУ, 2002. — 504 с.
2. Фридман Л. М. Педагогический опыт глазами психолога: Книга для учителя / Лев Моисеевич Фридман. — М.: Просвещение, 1987. — 224 с.